

1892-06-29

βϋ ρ ± μ ½ š í à á é

βϋ • á μ å ½ • ä ¹ ² ì á ï³ á ± ¼ ¼ ± C o o p 2 0 0 2

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/8517>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Γεωμοι
Δημ. Έργα
• Λιμενισμός

Νομ. Συμβούλιο
Henry Bulwer
Πουφας ✓
Αμμόχωστος
Θαλασσ. Νεωκφ

COOP
Εμπόριο

ΤΑ ΕΝ ΚΥΠΡΩ
ΠΡΟΤΑΘΕΝΤΑ ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Ότε πρό τριῶν περίπου μηνῶν ὁ σίρ
Έρρίκος Βούλβερ πρόην μέγας ἀρμο-
στής τῆς νήσου Κύπρου, ἐπρόκειτο νὰ
ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς ἡμετέρας πατρίδος,
εἶχε καθυποβάλλει, ὡς γνωστὸν, εἰς τὸ
ἐν Λευκωσίᾳ τότε συνεδριάζον σῶμα
τῆς Βουλῆς διάγγελμα, δι' οὗ ἐζητεῖτο
τὸ περίσσευμα τοῦ ἀκριβοῦς φόρου (12
χιλ. ἀγγλ. λιρῶν) ἕπως χρησιμεύσῃ
πρὸς ἐκτέλειαν λιμενικῶν τινῶν ἔργων
λίαν ἀναγκαίων ἐν τῇ νήσῳ. Οἱ βου-
λευταὶ ἡμῶν, ἀφοῦ μεταξὺ τῶν συν-
εσχέρθησαν, δὲν ἐνέκριναν καλὸν ἵνα
τὸ χρηματικὸν ἐκεῖνο ποσόν, ἕπερ προ-
ωρίσθη κατ' αὐτοὺς νὰ χρησιμεύσῃ ὡς
ἀρχὴ κεφαλαίου διὰ τὴν μέλλουσαν γε-
ωργικὴν τράπεζαν, δαπανηθῇ πρὸς
χρῆσιν λιμενικῶν ἔργων, καὶ οὕτω
παμψηφεί σχεδὸν τότε ἀπέρριψαν τὸ
διάγγελμα ἐκεῖνο. Οἱ ἀντιπρόσωποι ἡ-
μῶν πληρέστατα εἰς τοῦτο θὰ ἐδικαιο-
λογοῦντο, ἐν τὸ χρέμα ἐκεῖνο, ἕπερ
ὀλόκληρον σχεδὸν ἀνήκεν εἰς τοὺς κα-
τοίκους τῶν χωρίων, ἐδαπάνων πρὸς
ἄλλην χρῆσιν μὴ ἐπωφελῆ εἰς τοὺς
ἀγρότας· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν
οὕτω. Τὸ δοθησόμενον κεφάλαιον ἐμελ-
λε, κατὰ τὸ διάγγελμα, νὰ ἐπιστραφῇ
μετὰ τοῦ ὀρειλομένου τόκου εἰς τὴν
τράπεζαν ὀλόκληρον ἐντὸς μιᾶς τοῦ
λύ δεκαετίας ἐκ τοῦ ἐτησίως ψηφίζο-
μένου κονδυλίου τῶν δημοσίων ἔργων.
Ποία λοιπὸν αἰτία παρέκίνησε τὰ αἰρε-
τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου νὰ καταψη-
φίσωσι τῆς ἐκτελέσεως τῶν λιμενικῶν
ἐκείνων ἔργων; Οἱ κύριοι οὗτοι δὲν
ἐθεώρησαν ἐπίσης καλὸν νὰ ἀγορασθῇ
καὶ μία βυθοκόρος διὰ νὰ χρησιμεύσῃ
πρὸς καθαρισμόν τῶν λιμένων Πάφου
καὶ Ἀμμοχώστου. Οἱ τῆς Πάφου καὶ
Ἀμμοχώστου λιμένες εἶνε οἱ μόνοι ἐν
τῇ νήσῳ ἐπωσοῦν διατηρηθέντες ἐκ τε
τῆς βαρβαρότητος καὶ τῆς ἐπηρείας
τῶν χρόνων· διατί λοιπὸν νὰ ζητῶμεν
ἡμεῖς τὴν πλήρη καταστροφὴν τῶν;
Τὸ ἄλλοτε αἰμαῖον τῆς Ἀμμοχώστου
ἐμπόριον παρῆλθεν ἀγεμιστρειεὶ ἀπὸ
τὰ μέσα τοῦ 18^{ου} αἰῶνος· πρέπει ὁμῶς
ἐνεκα τούτου νὰ ἀρησώμεν νὰ ἐκέρ-
σασθῇ ὁλῶς ὀίλου καὶ ὁ λιμὴν τῆς

Ἡ Ἀμμοχώστος κατὰ τὸν μεσαιῶνα διὰ τοῦ μεγίστου ἐμπορίου αὐτῆς κατέστη περίθλαπτον τὴν ἡμετέραν νῆσον· διὰ τῶν φοβερῶν αὐτῆς ὄγκρωμάτων κατέστη τὸ προπύργιον τῶν Κυπρίων κατὰ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν τούρκων· αὕτη καὶ νῦν εἰσέτι διὰ τῶν μεσαιωνικῶν κτιρίων τῆς ἔλκει καὶ σήμερον τῶν περιηγητῶν τὴν περιέρχων, καθὼς ἡ Ἀκρόπολις ἐν τῇ πόλει τῆς Παλλιάδος. Πρέπει λοιπὸν ἡμεῖς παντάπασιν ταύτην ἀμνημονοῦντες, νὰ μὴ φροντίζωμεν τὴν διάσωσιν τῶν ἐαυτῆς μνημείων; πρέπει νὰ μὴ ἐξοδεύωμεν χρημᾶτι ἐκ τοῦ κοινοῦ τῆς νήσου ταμείου πρὸς βελτίωσιν τοῦ ἐαυτῆς λιμένος;

Ἡ Ἀμμοχώστος ἀκόμη καὶ σήμερον εἶνε ὁ μόνος ἀσφαλέστατος λιμὴν ἔξι μόνον τῆς νήσου, ἀλλὰ καὶ ὀλητῆς τῆς γείτονος ἡμῶν Συρίας· ἐκ ταύτης ἐτι καὶ νῦν γίνονται πρὸ πάντων αἰφορώσεις τῶν γεννημάτων τῶν πλείστων χωρίων τῆς Μεσαορίας, τῶν διὰ τὴν ἀλλοδαπήν ἐξαγομένων· μὲ ὀλητῆ δὲ τὴν κατάπτωσιν τοῦ ἐν αὐτῇ ἐνεργουμένου ἤδη ἐμπερίου, μικρὸν ὑπολείπεται τῶν ἀλλῶν λιμένων τῆς νήσου ὡς πρὸς τὴν κίνησιν τῶν ἐν αὐτῇ προσομιζομένων ἐμπορικῶν ἱστιοφόρων πλοίων. Κατ' ἐπίσημον στατιστικὴν, ἀπὸ τοῦ 1887 μέχρι τοῦ 1890 εἰσέπλευσαν εἰς τὸν λιμένα Ἀμμοχώστου 1374 ἱστιοφόρα, τόνων 34,039.

Εἰς τὴν ἐμπορικὴν ταύτην τοῦ λιμένος τῆς Ἀμμοχώστου κίνησιν, βεβαίως δὲν ὑπάγονται καὶ τὰ εἰς Καρπασίαν κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα τὰς φορώσεις ποιήσαντα 133 ἱστιοφόρα 6,031 τόνων. Ὁ καθαρισμὸς ὅμως τοῦ λιμένος Ἀμμοχώστου δὲν πρέπει νὰ γείνη ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ἡ μικρᾶς κινήσεως τοῦ ἐν αὐτῇ ἐνεργουμένου ἐμπορίου. Ὁρμώμενοι ἐκ καθήκοντος ἐφείλομεν νὰ διατηρῶμεν ἐν καλῇ ὡς ἐγγιστα κατὰστάσει πᾶν ὅ,τι ἀπὸ τοῦς πτεράς ἡμῶν παρελθόμενον ἔργον τέχνης· τοῦτο ἀπαιτεῖ ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡ εὐγενῆς συναίσθησις παντὸς πεπολιτισμένου ἔθνους. Οἱ ἄγγλοι ἐσχάτως ὑπεχρέωσαν τοὺς συμπατριώτας ἡμῶν Τούρκους νὰ διατηρῶσιν ἐν καλῇ κατάστάσει καὶ διὰ τῶν χρημάτων τοῦ Ἐρχὰρ ἀπάσας τὰς ὑπ' αὐτῶν καταληρηθείσας κατὰ τὴν ἄλωσιν

Χριστιανικῆς ἐκκλησίας· τὸ αὐτὸ τοῦτο
καὶ ἡμεῖς ῥηθόμεθα νὰ πράξωμεν ἐκ
τε τοῦ περισσεύματος τοῦ ἀκριβοῦς
φόρου καὶ ἐκ τοῦ ἑτησίου ψηφισμένου
κονδυλίου τῶν δημοσίων ἔργων, πρὸς
διατήρησιν καὶ καθαρισμόν τῶν διασω-
θέντων τῆς νήσου λιμένων. Ἡ Κύπρος
ἀνήκει πάντοτε τοῖς Κυπρίοις· οἱ ξένοι
κατακτεταὶ ἔργονται καὶ ἀπέργονται
μόλις ἀρῶντες ἀσθενῆ τινα ἰγνη τῆς
διαβάσεως τῶν Πάν ἐκ τῶν δημοσίων ἔρ-
γων γίνεται ἀρρογῶ ἐλοκλήρον τὴν ἡμε-
τέραν πατριδα καὶ ὅχι τὴν ξείνην ἢ τὴν
ἄλλην ἐπαργίαν τῆς νήσου.

Βαρωσία

Σημ. ἀφ' ὧν τ.». Ὁ ἀξ. διατριβ. γρά-
φος ἀξ. ἐπιτέβη ἡμῖν νὰ εἰπωμεν, δύο λέ-
ξεις. Δὲν ἴνε ἀληθὲς ὅτι τὰ αἰρετὰ μέλη
κατεψήφισαν τῆς πρότασεως πρὸς ἐπιτέλι-
σιν διαφόρων λιμενικῶν ἔργων ἐν τῇ νήσῳ
ἀπειναντίας μάλιστα τὰ αἰρετὰ μέλη ἐξί-
φρασαν τὰν ἐπιθυμίαν, ὅπως ἴδωσι τειχῶ-
τα ἐπιτελούμενα. Δὲν συνερώνησαν ὁμῶς
μὲ τὴν γνώμην τῆς κυβερνήσεως ὅτι ἔπρε-
πε πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον νὰ διαμενθῆ
ἐπὶ μίαν δεκαετίαν τὸ περισσεύμα τῶν
ἀκριδικῶν φόρων, ὅπερ πολὺ πιθανόν νὰ
χρησιμεύσῃ διὰ σκοποῦς γεωργικοῦς, διότι
τίς εἶδε τί δύναται κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο
διάστημα νὰ συμβῆ εἰς τὴν γεωργίαν. Ὡς
δὲ ἐκ τῶν ὑστέρων κατεδείχθη, ἡ πρόθεσις
τῆς κυβερνήσεως ἦτο ἤμιστα εὐλακρινής,
διότι τίς ἢ ἀνάγκη νὰ ζητῆ τὸ πᾶν τοῦ-
το, ἄφου εἶγεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς πᾶν
ἀκριθῶς ἔσεν πρὸς τὸ ἀναγκαιῶν, τὸ πε-
ρίσσευμα τοῦ παρελθόντος ἔτους; Δυσὶν
ἤχτερον ἢ ἡ κυβερνήσις δὲν ἐπιθυμῆ
πράγματι τὴν ἐπιτέλῃσιν τῶν λιμενικῶν
ἔργων, ἀλλ' ἀποκαμῶσα ἐκ τῶν καθ' ἑ-
κάστην παραπόνων ἠθίλησε νὰ ρίψῃ κόνιν
εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου διὰ τοῦ γνω-
στοῦ διαγγέλματος, ἢ ἐπιθῆμει ν' ἀπεξί-
νωση ἡμᾶς τῆς μόνης περιουσίας μας, εἰς
τὴν δυνάμεθα νὰ καταρῶγωμεν ἐν περιπτώ-
σει καταπειγούσων ἀναγκῶν. Εἰς τὰς ἀκα-
τανήτους ἀκρίβεις τῆς κυβερνήσεως τει-
χῶν ἐξήγησεν ἡμεῖς τοῦλάχιστον δίδομεν.